

25.01.2020

Klima- og miljødepartementet

Innspill til nytt globalt rammeverk for naturen fra Sabima

Konvensjonen om biologisk mangfold er den internasjonale avtalen som på et globalt nivå er best egnet til å stake ut kursen for hvordan vi skal stanse tapet av natur.

Ny naturavtale bør ha som mål å bli like viktig for naturen som Parisavtalen er for klimaet. Aichi-målene var ambisiøse, men også svært omfattende og i varierende grad målbare. Det er viktig at det nye rammeverket ikke blir mindre ambisiøst, men målene bør være mest mulig SMARTE, og da særlig målbare på globalt nivå. Vi trenger djerpe, men realistiske mål som gjør en forskjell på kort og mellomlang sikt, ikke veldig ambisiøse mål på veldig lang sikt.

Det har vært en utfordring at det har tatt lang tid å få på plass et indikatorsett for Aichi-målene. For de nye målene bør det bygges videre på indikatorsettet som ble utviklet i forrige periode, og indikatorene bør være på plass innen kort tid. Det har tidligere vært eksempler på at noen land kun ønsker indikatorer som er utarbeidet av nasjonale myndigheter. Norge må jobbe for at globale datasett utarbeidet av anerkjente internasjonale organisasjoner, blant annet andre relevante FN-organisasjoner, IUCN og World Resource Institute skal kunne benyttes for å vurdere måloppnåelse.

Avtalen blir ikke bedre enn gjennomføringen i hvert enkelt land. Gjennomføring av Aichi-målene har ikke blitt prioritert høyt nok av partslandene, heller ikke i Norge. Det må skapes et politisk momentum som motiverer landene til å utarbeide ambisiøse og realistiske mål og prioritere nasjonal gjennomføring.

Det må også jobbes videre med ulike mekanismer for styrket implementering. Dagens selvrapportering gjennom innleverte nasjonalrapporter blir for mye preget av glansbilder og gir et utilstrekkelig bilde av landenes gjennomføring. Norge har vært initiativtaker og pådriver i utarbeiding av en frivillig landgjennomgangsmekanisme, og har deltatt i teamet som har gjennomgått Etiopia og India. En slik implementeringsmekanisme kan være med å øke legitimiteten til konvensjonen ved at den gir et realistisk bilde av den reelle nasjonale implementeringen.

For at Norges engasjement for implementering skal være troverdig, må Norge melde sin interesse for å bli gjennomgått av den frivillige landgjennomgangsmekanismen. Det vil gi oss nyttige tilbakemeldinger om nasjonal implementering og bidra til å videreutvikle mekanismen som verktøy.

Når det gjelder temaer som bør prioriteres i den nye naturavtalen bør de relevante delmålene under bærekraftsmål 14 og 15 som har 2030 som sluttdato fanges opp. Videre har FNs generalforsamling vedtatt 2021 til 2030 som FNs tiår for restaurering av økosystemer. En satsning på restaurering bør også reflekteres i de nye målene, og det bør søkes etter klimaløsninger som samtidig er positive for naturen.

Aichi-målene som omfatter tverrsektorielle tiltak og driverne bak tap av natur har det vært særlig utfordrende å få fremgang på, den nye naturavtalen må klare å definere tydelige målsetninger også på disse temaene og identifisere mekanismer som skaper konkret handling.

Miljøorganisasjonene vil gjerne med å skape blest om møtet i Kunming og den nye naturavtalen, men da trenger vi å bli gitt muligheter til det både i Norge og gjennom deltagelse på internasjonale møter. Det må prioriteres ressurser for å støtte opp om sivilsamfunnsinvolveringen.

For Aichi-målene brukte Norge seks år på å lage en plan for nasjonal gjennomføring. Denne gangen må de nasjonale målene umiddelbart defineres og gjennomføring igangsettes.

Noen konkrete innspill til utkast til nytt rammeverk (CBD/WG2020/2/3):

- Sabima liker svært godt det første målet, om «no net loss by 2030» av økosystemer, og mener Norge bør støtte dette målet helhjertet og arbeide spesielt for at det ikke svekkes.
- Det må være et mål å få større politisk engasjement for målene i det nye globale rammeverket, og da er det viktig med et overordnet sett med lett kommuniserbare mål.
- Det er positivt at utkastet legger opp til en tett kobling mellom utarbeiding av nytt rammeverk med mål og delmål og indikatorer for vurdering av måloppnåelse. Indikatorer og baselines for mål og delmål må være definert før implementering kan dokumenteres.
- Det er positivt at utkastet forsøker å definere kvantifiserbare mål. Norge bør jobbe for at ambisjonene blir målbare og konkrete og at relevante indikatorer blir definert på et tidlig tidspunkt.

- Det bør være en tydeligere sammenheng mellom målene for 2030 og 2050 («2030 and 2050 Goals» i paragraf 10) og tiltakene («action targets») for 2030, og det bør tydelig fremkomme hvordan målene for 2030 (i paragraf 10) er koblet opp mot tiltakene (action targets) for 2030.
- For delmålene under mål (d) «nature provides benefits to people contributing to» er det viktig at indikatorene som benyttes for å vurdere måloppnåelse spiller på lag med naturen og ikke bidrar til ødeleggelse av natur for å eksempelvis oppnå bedre ernæring. I den forbindelse er det også viktig at indikatorene som velges ikke støtter opp om tiltak som kan virke positive på kort sikt, men som ødelegger ressursgrunnlaget på lang sikt. Et eksempel kan være oppdrett som gir bedre tilgang til mat på kort sikt, men som kan degradere økosystemene rundt og dermed ha en negativ påvirkning på populasjonene av ville marine ressurser, og dermed matsikkerheten på lang sikt.
- Naturbaserte løsninger ((a) 6. og (b) 9.) kan ha negative effekter på biologisk mangfold. Det er viktig at det finnes sikkerhetsmekanismer som sikrer at naturbaserte løsninger tar hensyn til biologisk mangfold.
- Alle de fem direkte driverne bak tap av biologisk mangfold må adresseres av rammeverket, og ettersom arealendringer er den desidert viktigste årsaken må både direkte og indirekte årsaker til endringer i arealbruk være meget klart prioritert i rammeverket.
- Utkastet til rammeverk nevner jordbruk («agriculture»), men adresserer ikke skogbruk og fiskeri/aquaculture. Aichi-mål 7, som omhandler jordbruk, skogbruk og aquaculture, er et av målene som kan vise til svært begrenset gjennomføring, og det er viktig at det fokuseres videre i rammeverket på hvordan disse næringene kan bli bærekraftige det neste tiåret.
- Etter Sabimas oppfatning er del E. «Implementation support mechanism», utkastets svakeste del. De fire punktene inneholder stort sett selvfølgeligheter med lite substans, og vi mener Norge bør prioritere bidrag som kan styrke denne delen av avtalen vesentlig. Hovedproblemet med avtaleperioden som holder på å løpe ut var nettopp implementering, så det er på dette området vi har størst forbedringspotensial.

Viser for øvrig til innspillet fra Forum for Utvikling og Miljø, som Sabima har deltatt i utarbeidningen av.

Vennlig hilsen

Maja Stade Aarønæs
Politisk rådgiver